

“Armata fantomelor” care l-a păcălit pe Hitler va primi cea mai înaltă distincție a Congresului

Christopher Klein

La câteva săptămâni după ce Aliații au luat cu asalt plajele din Normandia, tinerii din trupele speciale ale Comandamentului 23 au avut de înfruntat peisajul măcelului Zilei Z în timp ce pășeau pe țărni. Trupuri umflate se agitau în valuri. Crengile copacilor legănau carcasa unei vaci aruncate în aer de explozibili.

Ghost Army inflatable tanks along the Rhine River in March 1945. (Ghost Army Legacy Project)

Frica și adrenalina îi străbăteau pe soldați, împreună cu speranța că nu vor fi nevoiți să tragă cu puștile. Misiunea lor, la urma urmei, nu era să ucidă naziști, ci să facă o diversiune pentru ei.

Înarmate cu efecte sonore, costume, scenarii și recuzită, trupele speciale ale Comandamentului 23 și unitatea sa soră, 3133rd Signal Company Special, au fluturat o scenografie demnă de Hollywood în teatrele de război europene pentru a păcăli armata germană cu privire la locația și mărimea forțelor aliate. Cei 1.100 de ingineri de sunet, realizatori de emisiuni radio, creatori de modă, publicitari, artiști, actori și

scenografi de teatru, cunoscuți neoficial sub numele de "Armata fantomă", s-au dat drept o forță de luptă de peste 30 de ori mai mare decât dimensiunea sa reală.

Cu toate acestea, Armata fantomă - supranumită de un membru "Cecil B. DeMille Warriors" - este unică în analele războiului, potrivit lui Rick Beyer, coautor al cărții "The Ghost Army of World War II" și producător și regizor al unui documentar din 2013 despre această forță.

"Este prima unitate mobilă, multimedia, de înșelăciune tactică din istoria războiului", a spus el. "Este capabilă să proiecteze înșelăciune - vizuală, sonoră, radio, efecte speciale - prin toate aceste mijloace diferite și sunt, în esență, o altă săgeată în tolba unui comandant de pe câmpul de luptă folosită pentru a manevra inamicul."

Deși un raport al armatei americane a creditat *Armata fantomă* cu salvarea vieților a între 15.000 și 30.000 de militari, povestea sa a rămas nespusă timp de decenii, deoarece informațiile despre această forță au rămas clasificate până în 1996. Acum în marile 2024 unitatea ultrasecretă va primi în sfârșit ceea ce i se cuvine, atunci când va primi una dintre cele mai înalte distincții ale țării, **Congressional Gold**

Members of the Ghost Army with an inflatable reconnaissance plane. (Ghost Army Legacy Project)

Recrutată din agențiile de publicitate, companiile de comunicații și școlile de artă - prin intermediul unor anunțuri vag formulate care căutau candidați creativi pentru batalioane de camuflaj necombatante - *Armata fantomă* i-a păcălit pe germani cu privire la locația Armatei a treia a generalului George S. Patton Jr. în timp ce aceasta se îndrepta spre estul Franței în vara anului 1944. Americanii au păcălit ochii naziștilor prin desfășurarea unor flote de tancuri de cauciuc gonflabile, camioane și avioane și le-au păcălit auzul prin difuzarea de conversații radio false și prin redarea de coloane sonore preînregistrate ale exercițiilor trupelor folosind difuzoare de 300 de kilograme.

În ciuda succeselor inițiale, locotenentul Fred Fox credea că Armata fantomă avea nevoie de și mai multă teatralitate. "Există prea multă MILITARITATE și prea puțin SPECTACOL", a scris el într-o notă către liderii unității. "Trebuie să ne amintim că jucăm pentru o audiență radio, terestră și aeriană foarte critică și atentă. Toți trebuie să fie convinși.

Members of the Ghost Army put new bumper markings on a jeep as part of their "special effects" program. (Ghost Army Legacy Project)

La ordinul lui Fox, *Armata fantomelor* a adăugat o a patra dimensiune - înșelăciuni fizice denumite "efecte speciale" - la inițiativele sale vizuale, sonore și radiofonice. Operațiunile au devenit mai sofisticate, actorii îmbrăcând uniforme cu însemnele altor unități pentru a se da drept ofițeri și recitând scenarii coregrafice în posturi de comandă false. Când Patton și-a găsit linia periculos de subțire de-a lungul râului Moselle în septembrie 1944, *Armata fantomă* a venit în grabă de la Paris și i-a ținut pe germani la distanță timp de o săptămână, dându-se drept Divizia a 6-a blindată.

În ultima sa reprezentație de succes, Armata fantomă a imitat două divizii ale Armatei a 9-a - o forță de 40.000 de oameni - pregătite să facă dificila traversare a râului Rin în martie 1945. Mișcându-se ca niște fantome sub mantia întunericului, artiștii și-au stabilit operațiunile la 16 km la sud de locul de atac prevăzut. Au umflat 200 de camioane și tancuri momeală. Au bubuit sunete de vehicule care se zguduiau, de ciocane și chiar de înjurături ale soldaților. Au transmis prin radio ordine false pentru a simula deplasarea pe front și au pozat în colonei și generali cu gura căscată, în timp ce plantau dezinformări pe care spionii germani le puteau auzi în barurile și cafelele locale.

"Cred că am avut succes pentru că germanii au tras asupra noastră", și-a amintit într-un interviu Bernie Bluestein, veteran al armatei fantomă, în vârstă de 100 de ani, din Hoffman Estates, Illinois, specializat în semne false și șabloane pentru vehicule. "I-am convins că suntem adevărați". În timp ce germanii își mutau apărarea și bombardau farmata falsă, Armata a 9-a a întâmpinat o rezistență simbolică în timp ce traversa Rinul cu pierderi minime.

După ce a căzut cortina de pe scena celui de-al Doilea Război Mondial, cei mai mari oameni de spectacol din armată, printre care se numără artistul Ellsworth Kelly și creatorul de modă Bill Blass, s-au întors acasă pentru a-și relua viața creativă. Timp de zeci de ani, însă, au jurat să păstreze secretul în legătură cu isprăvile lor, în cazul în care Războiul Rece ar fi necesitat un subterfugiu similar. *"Unii dintre acești băieți s-au dus în mormânt fără să spună nimănui din familiile lor în ce a fost implicată această unitate"*, a spus Beyer.

Bernie Bluestein, a member of the Ghost Army who specialized in fake signs and vehicle stencils. (Ghost Army Legacy Project)

"Nu i-am spus nici măcar soției mele până în anii '90, când secretul a dispărut", a declarat veteranul Seymour Nussenbaum, în vârstă de 100 de ani, din Monroe Township, N.J., care a făcut parte dintr-o echipă care a confecționat plasturii falși. "Nu puteam risca potențial viețile soldaților care ar putea fi implicați din cauza a ceea ce am spus". Absolventul Institutului Pratt și designer de ambalaje, acum pensionat a glumit că, datorită experienței sale de a umfla momeli,

ori de câte ori membrii familiei îl întrebau ce a făcut în război, putea răspunde cu sinceritate: "Am aruncat în aer tancuri!"

În timp ce cartea și documentarul lui Beyer au făcut cunoscută Armata *fantomă*, el credea că eroii improbabili din al Doilea Război Mondial meritau o atenție și o onoare și mai mare. "Am fost surprins de modul în care această poveste a scăpat din cărțile de istorie și de la Hollywood", a spus el. "Am fost uimit de înșelăciunile lor, uimit de faptul că s-au întors și au păstrat tăcerea timp de 50 de ani, și am sperat că aveau nevoie de o recunoaștere oficială".

În urma unui efort de lobby la nivel local lansat de Beyer și de alți voluntari ai Ghost Army Legacy Project în 2015, președintele Biden a semnat în 2022 un proiect de lege care autorizează acordarea Medaliei de Aur a Congresului - cea mai înaltă distincție a Congresului - pentru maeștrii iluzioniști. Dintre cei șapte membri cunoscuți ai unității care au supraviețuit, Bluestein, Nussenbaum și John Christman, în vârstă de 99 de ani, din Leesburg, N.J., intenționează să participe la ceremonia de decernare a medaliei de joi de la Capitolul Statelor Unite.

Ghost Army member and future fashion designer Bill Blass in a jeep. (Ghost Army Legacy Project)

"Sunt cu siguranță fericit că se întâmplă și că ne oferă o mică recunoaștere", a declarat Bluestein, care s-a înrolat în *Armata fantomă* în timp ce era bursier la Institutul de Artă din Cleveland și a avut o carieră lungă și de succes în domeniul designului industrial după război. "Dar sunt foarte dezamăgit de faptul că nu s-a putut întâmpla mult mai devreme, când mulți dintre acești soldați erau încă în viață, astfel încât să fi putut accepta și să aibă parte de o anumită recunoaștere, la fel ca mine".

"Probabil că mii de oameni nu au fost uciși datorită Armatei fantomă", a spus Beyer. "Viața ar fi fost diferită pentru o mulțime de oameni dacă această unitate nu ar fi fost acolo.

Acum primesc ceea ce li se cuvine și cred că este destul de incredibil."

SAGA PUBLISHING 2024